

University of Groningen

Assessment of change in clinical evaluation

Middel, Lambertus Johannes

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2001

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Middel, L. J. (2001). *Assessment of change in clinical evaluation*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

In 1969 begon mijn eerste leermeester Jan Jessen een onderzoek naar Medische Consumptie onder een representatieve steekproef uit de Nederlandse bevolking. In 1970 kwam ik als leerjongen en duvelstoejager voor het veldwerk, het uitbetalen van student-interviewers, de dataverzameling, de codering en verwerking op ponskaarten. Mijn tweede leermeester Ivan Gadourek nam de leiding van dit onderzoek over na het overlijden van Jessen. Beide leermeesters hebben mij, voordat ik mijn avondopleiding aan het Groninger Avond Atheneum had afgerond, gesocialiseerd op de werkvloer van het medisch-sociologisch onderzoek. De mogelijkheden die ik in deze periode onder leiding van Jan en Ivan heb gekregen en de persoonlijke betrokkenheid die ik mocht ervaren zijn tot op de dag van vandaag voor mijn professionele ontwikkeling van de grootste betekenis. Ik ben Herman Walta, student-assistent van het allereerste uur nog altijd dankbaar dat hij op zijn rustige manier heeft weten te voorkomen dat ik op die eerste schreden op het smalle pad der sociologie reeds zou zijn verdwaald door de veelheid van nieuwe kennis en vooral door het voor mij toen onbegrijpelijke jargon.

De groep studenten die, in 1973-74 in de fase van analyse en rapportage, de belangrijkste peilers onder het Medische Consumptie project vormden bestond uit Hans Knol, Hans Ormel, Johan Groothoff, Sineke Ten Horn, en Jelte Bouma die allen hun weg vervolgden met het afronden van een dissertatie. Ik vind het leuk de laatste van het "Medische Consumptie" team te zijn die de serie van proefschriften compleet mag maken.

Het schrijven van een proefschrift is een avontuur waarvan het reisdoel bekend is, de koers is uitgezet, maar het anticiperen op de gevaren die het slagen van een dergelijke expeditie haalbaar maakt, lukt altijd maar ten dele. Zonder professionele koersbewaking en zonder emotionele ondersteuning van mensen om je heen zou het een barre tocht geworden zijn. In de eerste plaats wil ik Wim van den Heuvel op deze plaats dank zeggen voor de samenwerking vanaf 1985 bij de oprichting van het NCG. In het jaar daarop gaf al ik te kennen te willen promoveren, maar de opbouw van het NCG in oprichting had prioriteit. "Als de NCG organisatie compleet en operationeel is, dan kun je aan een proefschrift denken", was het standpunt van het dagelijks bestuur destijds. Ik had toen geen enkele moeite met deze beslissing die jij destijds met Wouter van Rossum in ons eerste functioneringsgesprek naar voren bracht. Het was ook in de begintijd van zo'n klein onderzoeksinstituut 'in oprichting' dat ik mij wel eens liet ontvallen "een directeur van niks te zijn". Zonder de ondersteuning van Liesbeth Massaut, in deze beginjaren uitgebreid met de komst van Jacqueline Nannenbergh, was het met het NCG niks geworden. Ondanks de geweldige inzet van dit kleine team, bleven er elk jaar steeds te weinig vrijheidsgraden

over voor het schrijven van een proefschrift. Vijf jaar na dit eerste functioneringsgesprek kon het predikaat 'in oprichting' weg worden gelaten op het briefpapier en vijf jaar later werd de managementstructuur van het volwassen geworden onderzoeksinstituut gewijzigd waardoor er ruimte kwam om over dat plan uit '86 na te denken. En dank zij jou kon ik een jaar later beginnen. Eind 1997 was het protocol gereed en konden we de dataverzameling eind 1998 afsluiten en in het begin van 1999 met de analyses beginnen. In de hectische periode die daarop volgde ben je voor mij het belangrijkste ijkpunt geweest voor de hypothesen en de analyse technieken waarvoor ik meende te moeten kiezen. Op deze plaats wil ik zeggen het als een voorrecht te beschouwen met je te hebben mogen samenwerken en je bedanken voor het vertrouwen dat je in mij hebt gehouden in de afgelopen vier jaar. Beste Mike. Toen we in '97 met jou het idee bespraken om deze studie uit te voeren en dat we daarvoor bij de afdeling Cardiologie en Thoraxchirurgie een patiëntengroep zochten die op een wachtlijst stond voor een behandeling met aangetoond effect, ben jij degene geweest die zijn nek durfde uitsteken en collega cardiologen heeft weten te overtuigen. Ik ben je zeer dankbaar voor kritische, maar altijd relevante, commentaren op veel onderdelen van het manuscript die voor een medicus niet tot de dagelijkse kost behoren.

Een stille kracht die altijd een oplossing wist creëren, en met lang doorvragen de vraagstelling helder wist te krijgen was van doorslaggevende betekenis als ik weer eens vastgelopen was. Beste Roy, je hebt me nooit in de kou laten staan en met jouw inventiviteit is menig analyse tot stand gekomen.

In de beginfase van de eerste analyses op item-niveau, met nog niet zo goed doordachte veronderstellingen en hypothesen, was Willem Lok met zijn credo 'Berry, alles kan' voor mij een grote steun.

Mathieu de Greef en Jitse van Dijk, zijn collega's waar je, als je het even niet meer ziet zitten, altijd weer weggaat met een goed gevoel.

Eric van Sonderen en Jelte Bouma poogden het schip op koers te houden in werkbesprekingen met discussies die er soms niet om logen, maar waar ook altijd plaats was voor relativering door humor met een hoog 'Bouma-gehalte'.

Prof. dr. D.Post, prof. dr. J.L. Peschar en prof. dr. H.J.G.M. Crijns wil ik bedanken voor de snelle beoordeling van dit manuscript.

Zonder het 'monitoring' programma dat Danny Barnhoorn voor dit onderzoek schreef, zouden we nooit zo accuraat en efficiënt het veldwerk hebben kunnen uitvoeren. Telkenmale als de pc werd aangezet wisten we wie de tweede vragenlijst moest hebben, wie benaderd moest worden omdat de vragenlijst niet volledig was ingevuld. Aan hem hebben we het vooral te danken dat we zo weinig missende waarden in ons bestand hebben.

Wat is het een voorrecht samen te kunnen werken met studenten die geïnteresseerd

zijn in empirisch onderzoek, de handen uit de mouwen steken bij het veldwerk, hun intellectuele talent inzetten om met de data scripties te schrijven en hun analyse technieken toe te passen. Op deze plaats bedank ik in tijdsvolgorde waarop ze het 'erf van Middel betraden: Marc Boerma, Egbert Hofhuis, Rutger Jansen, Marian Klene en Ineke Koopmans en last but not least, Heike Goudriaan.

Ik ben grote dank verschuldigd aan de respondenten die mij het vertrouwen hebben gegeven hun naam en adres te mogen gebruiken om ze twee keer lastig te mogen vallen met een moeilijke vragenlijst.

Ziekenhuis de Weezenlanden te Zwolle en het Martini Ziekenhuis te Groningen hebben aan de instroom van respondenten in belangrijke mate bijgedragen door patiënten toestemming te vragen aan het onderzoek deel te nemen.

Wat een geweldige opluchting was het dat er collega's zijn die een gevoel voor (en plezier aan) vormgeving van de door mij niet erg professioneel opgemaakte tekst. Wilma Warmelink de spil in de organisatie van de sectie Zorgwetenschap en Nettie de Rade van de afdeling Bewegingswetenschap wil ik bedanken voor het fatsoeneren van zoveel slordigheden.

Elke onderzoeker heeft een scientific community nodig om zijn onderzoek uit te kunnen uitvoeren. Ik bewaar goede herinneringen aan de discussie in de beginfase en aan het eind van dit promotietraject met collega's die deelnemen aan het onderzoeksprogramma 'Public Health and Health Services Research'. Ik zie er dan ook naar uit het onderzoek van de sectie Zorgwetenschap in dit programma te kunnen ontwikkelen en uitbouwen.

In de afgelopen 30 jaar hebben Heit en Mem met grote betrokkenheid en steun mijn wel en wee aan deze universiteit gevolgd. Wat zou Heit het een gebeurtenis hebben gevonden hierbij te zijn. Ik mis hem zeer.

Lieve Kim. Dank je wel voor al je nauwgezette werk bij het bewerken en corrigeren van de tekst.

Lieve Esther, lieve Mickey. Dank je wel voor jouw manier van vormgeven van dit boekje.

Lieve Jan-Just. Wie had nog kunnen denken dat jij met mij deze dag zo zou kunnen vervolmaken. Ik ben trots op je.

Lieve Aukje. In de jaren dat wij met ons gezin een hechte band vormden heb jij het mij mogelijk gemaakt te studeren en ook in de moeilijke tijden in ons leven heb je mij gesterkt in het idee dat het nooit te laat is om af te studeren.

Lieve Elke. Het is door mijn 'late roeping' dit werkstuk te willen voltooien voor jou de laatste twee jaar niet gemakkelijk geweest je leven met mij te moeten delen. Zonder jou had ik het echt niet kunnen voltooien.